

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Olsztyn, dnia wtorek, 27 lutego 2024 r.

Poz. 1306

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN.4131.87.2024 WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

z dnia 26 lutego 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40, z późn. zm.), stwierdzam nieważność **uchwały Nr LIV.346.2024 Rady Gminy Stare Juchy z dnia 30 stycznia 2024 r.** w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników ochotniczych straży pożarnych i kandydatów na strażaków ratowników ochotniczych straży pożarnych **w części dotyczącej** § 1 ust. 1 pkt 1 w zakresie sformułowania: „... za każdą godzinę” oraz § 1 ust. 1 pkt 2 w zakresie sformułowania: „... za każdą godzinę”, a także § 1 ust. 2 w zakresie sformułowania: „... za każdą godzinę”.

Uzasadnienie

Uchwałą, o której mowa na wstępie, Rada Gminy Stare Juchy powołując się art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 194, z późn. zm.), ustaliła ekwiwalent pieniężny dla strażaków ratowników ochotniczych straży pożarnych i kandydatów na strażaków ratowników ochotniczych straży pożarnych.

W myśl art. 15 ust. 1 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny. Zgodnie z ust. 1a ww. art. 15, ekwiwalent pieniężny otrzymują również:

- 1) kandydat na strażaka ratownika OSP, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1,
oraz
- 2) strażak ratownik OSP, który brał udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7 (pkt 2),
- stosownie do posiadanych przez gminę środków finansowych.

Dodać też trzeba, że art. 15 ust. 3 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, stanowi, że wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2023 r., poz. 1251 i 1429) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego. Ekwiwalent pieniężny nalicza się za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej lub gotowości do wyjazdu w celu realizowania zadań, o których mowa w art. 3 pkt 7, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny, a w przypadku kandydata na strażaka ratownika OSP - za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany z budżetu właściwej gminy.

Realizując normę kompetencyjną wynikającą z art. 15 ust. 1 ustawy, Rada Gminy Stare Juchy w § 1 ust. 1 uchwały Nr LIV.346.2024 postanowiła, że wysokość ekwiwalentu pieniężnego dla strażaka ratownika ochotniczej straży pożarnej, który uczestniczył:

- 1) w działaniu ratowniczym lub akcji ratowniczej lub brał udział w zabezpieczeniu obszaru chronionego właściwej jednostki ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej, określonego w powiatowym (miejskim) planie ratowniczym, ustala się na kwotę 30 zł za każdą godzinę;
- 2) w szkoleniu lub ćwiczeniu ustala się na kwotę 10 zł za każdą godzinę.

W § 1 ust. 2 uchwały rozstrzygnięto z kolei, że wysokość ekwiwalentu pieniężnego dla kandydata na strażaka ochotniczej straży pożarnej, który ukończył 18 lat, a nie ukończył 65 lat, będącego uczestnikiem szkolenia podstawowego przygotowującego do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych, ustala się na kwotę 10 zł za każdą godzinę.

W ocenie organu nadzoru, cytowane regulacje uchwały, są w kwestionowanej części niezgodne z art. 15 ust. 2 teże ustawy.

Uchwalając bowiem akty prawa miejscowego w oparciu o normę ustawową, organ stanowiący musi ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu, a normy kompetencyjne powinny być odczytywane w sposób literalny. Odstąpienie od tej zasady narusza związek formalny i materialny między tym aktem a ustawą, co stanowi istotne naruszenie prawa. W sytuacji, gdy organ uchwałodawczy narusza wytyczne zawarte w upoważnieniu ustawowym, mamy do czynienia z istotnym naruszeniem prawa, co w konsekwencji musi skutkować koniecznością stwierdzenia nieważności aktu, odpowiednio: w części - w zakresie, w którym przekroczono przyznane kompetencje albo - w całości (podobnie wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 7 kwietnia 2022 r., sygn. akt III FSK 4957/21).

Powołany przepis kompetencyjny pozwala radzie gminy jedynie na określenie wysokości ekwiwalentu. Wprowadzenie do ww. norm uchwały sformułowania „za każdą godzinę” jest niedopuszczalne, gdyż stanowi określenie zasad jego obliczania. Działanie takie oznacza zatem wykroczenie poza upoważnienie wynikające powołanego przepisu ustawy o ochotniczych strażach pożarnych.

Dodać ponadto trzeba, że z brzmienia art. 15 ust. 1 jednoznacznie wynika sposób naliczania ekwiwalentu „... za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej lub gotowości do wyjazdu w celu realizowania zadań, o których mowa w art. 3 pkt 7, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny, a w przypadku kandydata na strażaka ratownika OSP - za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia”. Tym samym, przyjęte przez Radę Gminy Stare Juchy rozwiązanie może rodzić wątpliwości co do wysokości „należnego” ekwiwalentu, gdyż pojęcia za „każdą godzinę” - jak to ustalono ww. normach uchwały, nie jest tożsame z ustawowym określeniem „za każdą rozpoczętą godzinę”. Regulacje takie, są zatem również wadliwe z uwagi na fakt, że przyjęte przez Radę Gminy Stare Juchy rozwiązanie prowadzi do całkowitej lub częściowej zmiany intencji ustawodawcy, czego organ stanowiący czynić nie może.

W związku z tym rozstrzygnięto, jak na wstępie.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 30 dni od daty jego otrzymania.

wz. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego
Mateusz Szauer
I Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski